

การกล่อมเกลາทางการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองชัยภูมิ

Political Convergent of Secondary School Students

in Mueang Chaiyaphum District

พระครูปลัดชวณกร เขมปญโญ (จันทาพูน)

Phrakhrupalad chawankorn Khammaphanyo (Chanthaphoon)

ไพฑูรย์ มาเมือง

Phaitoon Mamuangt

พระมหานรินทร์ สุรปญโญ (เอมพันธ์)

Phramaha Narin Surapinyo (Emphan)

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Master of Political Science, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

E-Mail: buaonsomsak014@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 1 กุมภาพันธ์ 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 30 ธันวาคม 2566

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 30 ธันวาคม 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ คือ 1. เพื่อศึกษาระดับการกล่อมเกลາทางการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในอำเภอเมืองชัยภูมิ 2. เพื่อเปรียบเทียบการกล่อมเกลาทางการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในอำเภอเมืองชัยภูมิ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3. เพื่อนำเสนอการกล่อมเกลาทางการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในอำเภอเมืองชัยภูมิ โดยการประยุกต์ตามหลักสังคหวัตถุ 4

ผลการวิจัย พบว่า

หลักธรรม คือสังคหวัตถุ 4 ได้แก่ ธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจบุคคลและประสานหมู่ชนไว้ในความสามัคคี เกิดจากการสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับคนทุกคนและทุกสังคม เป็นรากฐานแห่งการแบ่งปันผลประโยชน์ ทำให้มีความเจริญก้าวหน้าแก่ตนและสังคม สังคหวัตถุมี 4 ได้แก่ 1) ทาน หมายถึงการให้ หรือการเผยแพร่ความรู้ในการทางการเมือง เพื่อประโยชน์แก่บุคคลอื่น ไม่เป็นคนเห็นแก่ได้ฝ่ายเดียว 2) ปิยวาจา หมายถึงการพูดจาด้วยถ้อยคำไพเราะอ่อนหวาน พูดด้วยความจริงใจ ไม่พูดหยาบ คายก้าวร้าว พูดในสิ่งที่ประนีประนอมต่อสังคม 3) อตถจริยา หมายถึงการ การสงเคราะห์ทุกชนิด หรือการประพจน์ในสิ่งที่ประนีประนอมแก่ผู้อื่น 4) สมานัตตตา หมายถึงการวางตนสม่ำเสมอ การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ หรือมีความประพฤติเสมอต้นเสมอปลาย

คำสำคัญ: การกล่อมเกลา, การกล่อมเกลาทางการเมือง, หลักสังคหวัตถุ 4

ABSTRACT

Objectives of the research were: 1. To study the level of political socialization of secondary school students. 2. To compare the political refinement of secondary school students. in Mueang Chaiyaphum District Classified by personal factors and 3. to present the political refinement of secondary school students. in Mueang Chaiyaphum District By applying the principle of Sangkhavattthu 4.

Findings of the research were as follows:

the 4 Sangahavattthus is the Dhamma that binds the individual mind and unites the people in unity. arising from mutual sympathy which is essential for all people and every society It is the foundation of benefit-sharing. causing progress for oneself and the society or the dissemination of knowledge in politics 2) Piyawaca means speaking with sweet words. Speak with sincerity, do not speak vulgar, aggressive, speak in things that are beneficial to society. 3) Atthachariya means all kinds of assistance or behavior that benefits others. 4) Samanattata means laying down consistent being consistent or have consistent behavior.

Keywords: socialization, political socialization, Sangahavattthus 4

1. บทนำ

นับตั้งแต่สังคมไทยเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย แต่ทว่าระบอบดังกล่าว นั้นก็มีความลุ่มๆ ดอนๆ และถูกวิพากษ์วิจารณ์อยู่ตลอดทั้งในระดับอุดมการณ์ และระดับการปฏิบัติใช้ กับสังคมการเมืองไทย นี่จึงเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทย ว่าสังคมมีทัศนคติที่ไม่ลึกซึ้งต่อระบอบประชาธิปไตยทั้งเรื่องของโครงสร้าง สถาบันทางการเมืองรูปแบบการ ปกครองอีกทั้ง อุปสรรคของวัฒนธรรมทางการเมืองพื้นฐานของสังคมไทยเอง ระบอบการปกครองใน อารยประเทศที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันคือระบอบประชาธิปไตยประชาธิปไตย คือการปกครองโดยประชาชน ซึ่ง ประชาชนเป็นผู้ทรงไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตย ฉะนั้นการปกครองสังคมจึงต้องถือมติปวงชนเป็นใหญ่หรือที่กล่าวว่า เป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชนนั่นเอง (สุรพล นิติไกรพจน์, 2548 : 12) ซึ่ง เชื่อว่าเป็นระบอบการปกครองที่ดีที่สุดที่ได้คิดค้นขึ้นมาและนำมาประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวันและวิถีชีวิต ทางการเมืองซึ่งเป็นเป้าหมายและอุดมคติของประชาธิปไตยซึ่งเป็นที่เรียกได้ว่าเป็นคุณธรรม ระดับสูงของ มนุษย์

การกล่อมเกลางานการเมือง หมายถึง การเรียนรู้ที่ทำให้เกิดทัศนคติและพฤติกรรมทางการเมืองขึ้นมา ซึ่งรวมถึงการเรียนรู้ที่ได้รับจากสถานศึกษาในวิชาสังคมศึกษา จากข่าวและเหตุการณ์ปัจจุบันไปจนถึงการรับ เอาทัศนคติทางการเมืองจากครอบครัว กลุ่มเพื่อน และบุคคลอื่น (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2531 : 62) เป็นยุทธวิธีที่ สังคมส่งผ่านความโน้มเอียงทางการเมือง ในรูปแบบต่าง ๆ อันได้แก่ ความรู้ ทัศนคติ ความเชื่อ และค่านิยม จากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนรุ่น ถัดไป โดยที่หากมิได้มีการบวกรวมการเช่นนี้แล้วสมาชิกใหม่ของระบบการเมืองโดย

ส่วนใหญ่ที่เป็นเด็กหรือเยาวชนก็จะต้องค้นหาแบบแผนของความโน้มเอียงทางการเมืองใหม่อยู่ตลอดเวลา ด้วยความสำคัญเช่นนี้ การกล่อมเกลாதทางการเมืองจึงช่วยให้ระบบการเมืองแต่ละระบบสามารถดำรงอยู่ต่อไปได้ เพราะเป็นกระบวนการที่บุคคลสร้างความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับการเมือง ซึ่งดำเนินการสืบทอดโดย ผ่านทางหน่วยตัวแทนต่าง ๆ ในสังคม ที่จะทำให้แต่ละคนได้เรียนรู้ถึงรูปแบบของความสัมพันธ์ ระหว่างตนเองกับการเมืองที่เหมาะสมได้ ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่า การกล่อมเกลาททางการเมืองเป็นกระบวนการที่นำมาซึ่งวัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) ของประชาชน นอกจากนี้ การกล่อมเกลาททางการเมืองยังอาจมีบทบาทช่วยสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในรูปแบบใหม่ขึ้นมาเองก็ได้เช่นเดียวกัน เมื่อบริบทของสังคมการเมืองได้เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า การกล่อมเกลาททางการเมืองมีหน้าที่สำคัญที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมทางการเมือง และยังช่วยส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระดับหนึ่ง อันหมายถึง การสร้าง การเปลี่ยนแปลง การแก้ไข และการธำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมทางการเมืองของชาติต่อไป (จันทร์นุช มหากาญจนะ, 2560 : 150)

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการกล่อมเกลาททางการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในอำเภอเมืองชัยภูมิ
2. เพื่อเปรียบเทียบการกล่อมเกลาททางการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในอำเภอเมืองชัยภูมิ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อนำเสนอการกล่อมเกลาททางการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในอำเภอเมืองชัยภูมิ โดยการประยุกต์ตามหลักสังคหัตถ์ 4

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การกล่อมเกลาททางการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในอำเภอเมืองชัยภูมิ” ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview)

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงกับผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ได้แก่ 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านศาสนา จำนวน 2 รูป 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 2 คน 3) ตัวแทนผู้ประกอบการ จำนวน 2 คน และ 4) ตัวแทนนักเรียน จำนวน 3 คน รวมผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งสิ้นจำนวน 9 รูปหรือคน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)

2. การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร ได้แก่ นักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษา เขต 30 ซึ่งมีโรงเรียนจำนวนทั้งสิ้น 6 โรงเรียน ดังต่อไปนี้ คือ 1) โรงเรียนสตรีชัยภูมิ จำนวนประชากร 3,726 คน 2) โรงเรียนเมืองพญาแลวิทยา จำนวนประชากร 2,495 คน 3) โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัยชัยภูมิ จำนวนประชากร 468 คน 4) โรงเรียนบ้านค่ายวิทยา จำนวนประชากร 109 คน 5) โรงเรียนสี

ลองวิทยา จำนวนประชากร 137 คน และ 6) โรงเรียนกุดตุ้มวิทยา จำนวนประชากร 144 คน รวมประชากรทั้งสิ้นจำนวน 7,115 คน จากจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมในการคำนวณหากลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรมคำนวณกลุ่มประชากรตัวอย่างจำนวน 379 โดยสูตรทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1967 : 110)

4. สรุปผลการวิจัย

พบว่า ระดับการกล่อมเกลาทางการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในอำเภอเมืองชัยภูมิ โดยการประยุกต์ตามหลักสังคหวัตถุ 4 โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.76, S.D.=0.32) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ปิยวาจา ($\bar{X}$ = 4.77, S.D.=0.43), ทาน ($\bar{X}$ = 4.77, S.D.=0.46), สมานัตตตา ($\bar{X}$ = 4.76, S.D.=0.43) และอรรถจริยา ($\bar{X}$ = 4.76, S.D.=0.45) อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

พบว่า พบว่า นักเรียนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีการกล่อมเกลาทางการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในอำเภอเมืองชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ผลการวิเคราะห์นำเสนอการกล่อมเกลาทางการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในอำเภอเมืองชัยภูมิ โดยการประยุกต์ตามหลักสังคหวัตถุ 4 พบว่า

1. ทาน พบว่า ระดับการกล่อมเกลาทางการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในอำเภอเมืองชัยภูมิ โดยการประยุกต์ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านทาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.77, S.D.=0.43) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “ให้ความสำคัญ” ($\bar{X}$ = 4.79, S.D.=0.51) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “ให้ความรู้เรื่องศาสนา” ($\bar{X}$ = 4.78, S.D.=0.51) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “ให้วิชาความรู้” อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.75, S.D.=0.56) ตามลำดับ

2. ปิยวาจา พบว่า ระดับการกล่อมเกลาทางการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในอำเภอเมืองชัยภูมิ โดยการประยุกต์ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ปิยวาจา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.77, S.D.=0.43) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “แนะนำให้คำปรึกษา และแลกเปลี่ยนในที่ดี” ($\bar{X}$ = 4.79, S.D.=0.51) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “แนะนำแลกเปลี่ยนความรู้ พูดให้ธรรมะ” ($\bar{X}$ = 4.78, S.D.=0.51) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “แนะนำให้ความรู้ คำแนะนำ” อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.75, S.D.=0.56) ตามลำดับ

3. อรรถจริยา พบว่า ระดับการกล่อมเกลาทางการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในอำเภอเมืองชัยภูมิ โดยการประยุกต์ตามหลักสังคหวัตถุ 4 อรรถจริยา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.76, S.D.=0.45) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “ให้สิ่งที่สร้างสรรค์และเกิดประโยชน์” ($\bar{X}$ = 4.78, S.D.=0.52) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “เตือนสติ และคิดไตร่ตรอง” ($\bar{X}$ = 4.78, S.D.=0.53) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “เป็นตัวอย่างให้ผู้อื่นที่ มีระเบียบวินัย” อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.71, S.D.=0.61) ตามลำดับ

4. สมานัตตตา พบว่า ระดับการกล่อมเกลาทางการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในอำเภอเมืองชัยภูมิ โดยการประยุกต์ตามหลักสังคหวัตถุ 4 สมานัตตตา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.76, S.D.=0.43)

เมื่อจำแนกเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “ปลูกฝังทัศนคติในการกล่อมเกลາทางการเมือง” ($\bar{X}$ = 4.81, S.D.=0.45) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “เป็นแบบอย่างในการทำความดี” ($\bar{X}$ = 4.80, S.D.=0.49) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน” อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.70, S.D.=0.60) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์การนำเสนอการกล่อมเกลາทางการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองชัยภูมิสรุปองค์ความรู้พบว่า

1. ด้านสถาบันครอบครัว พบว่า เยาวชนมีการติดตามรับฟังข่าวสารทางการเมืองผ่าน แหล่งข้อมูลและทางสื่อประเภทต่าง ๆ แต่ขาดการควบคุม มีการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ และการพูดคุยสนทนาเกี่ยวกับการเมือง บางโอกาสก็มีการพูดคุยแลกเปลี่ยน ถกเถียงประเด็นทางการเมืองในมุมมองที่แตกต่างกัน สถาบันครอบครัวช่วยในการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมือง หรือความโน้มเอียงทางการเมืองซึ่งได้แก่ ความรู้ ทัศนคติ บรรทัดฐาน และค่านิยมต่าง ๆ ทาง การเมืองแก่ บุตร หลาน คนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่ง ซึ่งอาจจะได้รับข้อมูลจากสังคมอื่นที่ตนเองได้รับรู้ และเห็นข้อมูลมา ซึ่งมีผลต่อการกล่อมเกล่าและสามารถสร้างเสถียรภาพของระบบการเมืองนั้น ๆ ดังนั้นสถาบันครอบครัวจึงมีผลต่อการกล่อมเกล่าทางการเมืองจึงเป็นการช่วยให้ระบบการเมืองได้รับ การสืบต่อรุ่นต่อรุ่น

2. ด้านสถาบันการศึกษา พบว่า เยาวชน ได้รับการเรียนรู้การสอนที่เกี่ยวกับการเมือง การปกครอง โดยครู อาจารย์ แสดงออกและปฏิบัติต่อนักเรียน นักศึกษา ด้วยความเสมอภาค และยุติธรรม เปิดโอกาสให้เยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วม ยังสอดแทรกการอบรมสั่งสอนทางการเมืองการ ปกครอง ปลูกฝังค่านิยมที่ดีในการดำเนินชีวิตในระบอบประชาธิปไตย สถาบันการศึกษาได้สอน และปฏิบัติการกล่อมเกล่าทางการเมืองทางตรง เช่น การเรียนการสอนเกี่ยวกับวิชาหน้าที่พลเมืองเป็นต้น ในขณะที่การกล่อมเกล่าทางการเมืองทางอ้อม มักเกิดขึ้นกับบุคคลเมื่ออยู่ในวัยเยาว์ ซึ่งจะได้รับการ อบรมสั่งสอนและเรียนรู้เกี่ยวกับการเมืองจากบิดามารดา ครู อาจารย์ และเพื่อนสนิท เป็นส่วนใหญ่ จะมีส่วนสำคัญในการพัฒนาทัศนคติทางการเมืองให้กับเด็กและเยาวชน ซึ่งจะคงอยู่ ดังนั้นการกล่อมเกล่าทางการเมืองก็คือเครื่องมือของการถ่ายทอดแบบแผนของความคิดและความเชื่อในทางการเมืองจากโรงเรียนไปยังนักเรียน โดยเฉพาะหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาและหลักสูตรหน้าที่พลเมือง ทั้งนี้เพราะหลักสูตรเหล่านี้ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างนักเรียนให้มีคุณสมบัติ เป็นพลเมืองของชาติ กิจกรรมเกี่ยวกับพิธีการในชั้นเรียน เป็นการเรียนรู้ทางการเมืองของเด็กนอกจากจะเรียนรู้ในโรงเรียนโดยผ่านหลักสูตร แล้วเด็กอาจจะเรียนรู้ทางการเมืองจากกิจกรรมที่เกี่ยวกับพิธีการในชั้น เรียนได้อีก เช่น การเคารพธงชาติ การร้องเพลง ชาติ เป็นต้น ซึ่งลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้มีส่วนปลูกฝัง ความรู้สึกรักชาติให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก นั่นเอง

3. ด้านชุมชนและกลุ่มเพื่อน พบว่า เยาวชนมีความสนใจและติดตามข่าวสารทางการเมือง ในสื่อหลาย ๆ ด้าน เลือกที่จะรับรู้ข้อมูลข่าวสารและเปรียบเทียบข้อมูลให้ถูกต้องและเวลาเกิดปัญหาความขัดแย้งกันต้องรับฟังเสียงข้างมาก เพื่อยุติปัญหาความขัดแย้งและปรับความเข้าใจกันในกลุ่มและ ชุมชน กลุ่มเพื่อน ประกอบด้วยบุคคลที่มีอายุและฐานะทางสังคมแตกต่างกัน โดยทั่วไปมีความสำคัญในการให้การเรียนรู้ทางสังคมและการปรับตัวของบุคคลในสังคม ในกรณีของการให้การเรียนรู้ทาง การเมืองเป็นที่ยอมรับกันว่ากลุ่มเพื่อนมิได้มีบทบาทยิ่งหย่อนไปกว่าครอบครัวและโรงเรียน โดยเฉพาะในช่วงที่เด็กอยู่ในวัยรุ่นและวัยที่เป็น

ผู้ใหญ่ กลุ่มเพื่อนก็มีอิทธิพลในเรื่องนี้อยู่ไม่น้อย กลุ่มเพื่อนจะช่วยในช่วงเข้าสู่วัยรุ่นได้โดยการให้การเรียนรู้ทางการเมืองในระดับที่สูงขึ้นจนกระทั่งเด็กสามารถเข้าใจและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงในโลกแห่งการเมืองได้

4. ด้านสถาบันศาสนา พบว่า เยาวชนได้รับการปลูกฝังและการสอนให้ยึดมั่นในความ ถูกต้อง ดีงาม โดยยึดถือความเป็นกลาง เคารพความยุติธรรม นิยมความถูกต้อง มีสติ คิดไตร่ตรอง ก่อนตัดสินใจในการเลือกผู้นำที่ดีและเป็นแบบอย่าง หน้าที่หลักของศาสนา คือหน้าที่ต่อบุคคลและ หน้าที่ต่อสังคม โดยหน้าที่ต่อบุคคลคือศาสนาสนองความต้องการส่วนตัวของบุคคลในด้านการอยาก รู้อยากเห็น การแสวงหาสิ่งที่เป็นสาระในชีวิต และการแสดงออกทางอารมณ์ ส่วนหน้าที่ต่อสังคมมี หลายประการในส่วนของการขัดเกลาทางสังคม สถาบันศาสนาจะช่วยให้บุคคลมีการเรียนรู้เพื่อ ปรับตัวให้สอดคล้องกับบรรทัดฐาน และค่านิยมในสังคมและช่วยให้บุคคลมีอุดมคติในการดำรงชีวิต

5. ด้านสถาบันทางการเมือง พบว่า เยาวชนได้รับการถ่ายทอดความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และอุดมการณ์ทางการเมือง จากนักการเมืองและพรรคการเมืองต่าง ๆ ออกกฎหมายเพื่อเอื้อ ประโยชน์ต่อประชาชนเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะเยาวชนควรมีสติมีเสียงในการแสดงออกทางความคิด การเมืองและมีส่วนช่วยในทางการเมือง เช่น การใช้สิทธิแสดงความคิดเห็น เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งที่ทำให้ฝ่ายบริหารได้รับทราบข่าวสาร ข้อมูลและความต้องการของประชาชนอันจะเป็นประโยชน์แก่การกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐ สถาบันรัฐธรรมนูญจึงเป็นองค์ประกอบของรัฐในการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นสิ่งที่กำหนดหรือวางรากฐานที่สำคัญ ยิ่งของระบอบการปกครองโดยแสดงออกถึงหลักการต่าง ๆ อย่างชัดเจนเป็นหลักประกันและป้องกัน การบิดเบือนและการดำเนินการตามอำเภอใจของผู้มีอำนาจเพราะจะเห็นได้ว่าโดยทั่ว ๆ ไปแล้ว รัฐธรรมนูญจะกำหนดถึงอำนาจอธิปไตย ที่มาของสิทธิและการใช้สิทธิหน้าที่ และความสัมพันธ์ ระหว่างอำนาจและสถาบันที่ให้อำนาจไว้เป็นการแน่นอน

5 สรุปองค์ความรู้

5.1 สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ (Body of knowledge) ที่ได้จากการวิจัยเรื่อง การกล่อมเกลาทางการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในอำเภอเมืองชัยภูมิ ที่ผู้วิจัย สังเคราะห์ได้จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ สามารถนำมาสรุปเพื่อไปใช้ประโยชน์ได้จริง ดังต่อไปนี้

ด้านสถาบันครอบครัว

ให้ความรัก พุดปรณาณีให้ ให้
สิ่งที่เป็นประโยชน์ เป็น
ตัวอย่างให้นักเรียนฝึกวินัย
และความรู้ ให้ความอบอุ่น
และความสำคัญ

ด้านสถาบันการศึกษา

ให้วิชาความรู้ สอนในสิ่งที่ดี
สนับสนุนเรื่องการศึกษา
เป็นต้นแบบให้นักเรียน
ให้ความรู้เรื่องการเมือง
บรรยายด้วยความไพเราะ

ด้านชุมชนและกลุ่มเพื่อน

ให้คำปรึกษา พุดในเชิง
สร้างสรรค์ เป็นผู้สนับสนุน
เป็นตัวแทนที่ดีแลกเปลี่ยน
ความรู้และรับฟังความ
คิดเห็นของเพื่อน ๆ

ด้านสถาบันศาสนา

ให้หลักธรรมะ สอนทำความ
ดี รักษาศีล เป็นผู้ทำความดี
สม่ำเสมอ และสอนให้ทำ
ความดีละเว้นความชั่ว เกรง
กลัวต่อบาปกรรมทั้งปวง

ด้านสถาบันการเมือง

ให้เกียรติความเคารพ พุดใน
เชิงสร้างสรรค์ เกื้อกูลกัน

ด้านสถาบันครอบครัว

การติดตามรับฟังข่าวสาร
ทางการเมือง การเข้าร่วม
กิจกรรมทางการเมือง
การพุดคุยและสนทนา
เกี่ยวกับการเมือง

ด้านสถาบันการศึกษา

การปฏิบัติตนตามระบอบ
ประชาธิปไตย การสร้าง
บรรยากาศการเรียนให้มี
ความเป็นประชาธิปไตย ครู
เป็นกลางมีความเสมอภาค

ด้านชุมชนและกลุ่มเพื่อน

การติดตามข่าวสารทางการเมือง
การแก้ไขปัญหาความ
ขัดแย้งด้วยหลักเหตุผล และ
แลกเปลี่ยนความคิดเห็น
ทางการเมือง

ด้านสถาบันศาสนา

มีการสอนให้ยึดมั่นใน
ความถูกต้องดีงาม เป็น
กลางเคารพความยุติธรรม
นิยมความถูกต้องมีสติคิด
ไตร่ตรองก่อนตัดสินใจทำ

ด้านสถาบันทางการเมือง

มีการถ่ายทอดอุดมการณ์ทาง
การเมือง มีการออกกฎหมาย

- พุดคุยมากที่สุดเกี่ยวกับ
ทัศนคติ และ เรื่องต่าง ๆ
ปลูกฝัง ความถูกต้อง
เหตุผลการเชื่อในแนะนำ
ประโยชน์รู้จักให้ผู้อื่นพุด
กับผู้อื่นด้วยเป็นมิตร

- ให้แต่สิ่งเป็นประโยชน์
ทำดีกับผู้อื่นสอนให้ทำ
ความดีละเว้นความชั่วให้
ความรู้เรื่องศาสนา พุดคุย
ธรรมะ เตือนสติ เป็น
แบบอย่างคนดี

- เผยแผ่ความรู้ด้าน
ศาสนาให้ความนอบ
น้อมต่อพระรัตนตรัย
ช่วยเหลือให้ผู้อื่นพ้น
ทุกข์ ปฏิบัติอยู่ธรรม
รักษาศีลแนะนำความรู้

- ประพฤติแบบอย่างที่ดี
ศาสนาทำให้จิตใจความ
สงบ มีการจัดกิจกรรม
ที่ศาสนสถานประชาสัมพันธ์
เชิญชวนนักเรียนเข้าร่วมใช้
เหตุผลเพื่อลดการขัดแย้ง

- ศาสนากล่อมเกล่าจิตใจเผย
แผ่ความรู้ด้านศาสนาให้ความ
นอบน้อมต่อพระรัตนตรัย

5.2 สรุปองค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การกล่อมเกลากลายทางเมืองของนักเรียน ในอำเภอเมืองชัยภูมิ ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ประกอบด้วย 1) ทาน 2) ปิยวาจา 3) อุตถจริยา 4) สมานัตตตา ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์ได้ดังนี้

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ด้านครอบครัวในครอบครัวของท่านมีการติดตามรับฟังข่าวสารทางการเมือง ผ่านแหล่งข้อมูลและทางสื่อประเภทต่างๆ
2. ด้านสถาบันการศึกษาท่านได้รับการบ่มเพาะความคิด ความเชื่อค่านิยมและ อุดมการณ์ทางการเมืองจากสถานการณ์
3. ด้านชุมชนและกลุ่มเพื่อนชุมชนเปิดโอกาสให้ท่านและเพื่อน นักเรียน ได้แสดง ความคิดเห็นอย่างเสรี และแสดงออกได้อย่างอิสระในเชิง สร้างสรรค์
4. ด้านสถาบันทางศาสนาสอนให้ท่านยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม มีความเป็นกลาง
5. ด้านสถาบันการเมืองได้กำหนดนโยบายทางการเมืองที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียน

6.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. สถาบันครอบครัว เป็นแหล่งการเรียนรู้ทางการเมืองที่สำคัญ ทัศนคติ ความ เชื่อ ค่านิยมเกี่ยวกับการเมือง การกระทำของเด็กจะได้มาจากครอบครัว ส่วนใหญ่บิดามารดาจะสอน ให้เด็กเคารพและเชื่อฟังผู้อาวุโส เป็นการกล่อมเกลากลายทางเมืองจากคนรุ่นไปสู่รุ่น

2. สถาบันการศึกษา มีบทบาทสำคัญตั้งแต่เด็กจนโต มีการปรับหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยทันกับ การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันเพื่อให้สามารถเข้าถึงนักเรียนได้มากยิ่งขึ้น

3. ชุมชนและกลุ่มเพื่อน กลุ่มอยู่ในชุมชนที่ดี รู้เรื่องประชาธิปไตย หน้าที่ สิทธิ เสรีภาพ ก็สามารถจะทำให้เยาวชนมีทัศนคติที่ดีได้ มีผู้ชี้นำทางความคิดที่ดี ครอบครัวดี ชุมชนดี

4. ศาสนา ถือว่าเป็นสถาบันที่สามารถสอนให้เยาวชนรู้จัก บาป บุญ คุณโทษ เป็นกลางให้มากที่สุด และ สร้างเยาวชนให้มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีแนวคิดทางการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย

5. สถาบันการเมือง พรรคการเมือง ควรมียุทธศาสตร์ในการให้ความรู้เกี่ยวกับ การเมืองการปกครอง ให้แก่เยาวชน ฐานะเป็นตัวแทนของประชาชน ควรนึกถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นใหญ่ แสดงความรับผิดชอบ แบบอย่างของความซื่อสัตย์ เพื่อเป็นพลเมืองที่ดี

6.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ด้านครอบครัว ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง และ การใช้สิทธิเลือกตั้ง

2. ด้านสถาบันการศึกษา ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี และ การแสดงออกได้อย่างอิสระในเชิงสร้างสรรค์

3. ด้านชุมชนและกลุ่มเพื่อน ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่องประเด็นสำคัญทางการเมืองผ่านสื่อประเภทต่างๆ

4. ด้านสถาบันทางศาสนา ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การปลูกฝังเรื่องความดีหรือสิ่งที่ควรประพฤติ และ เรื่อง การปฏิบัติเพื่อเป็นบรรทัดฐานในการสร้างนักเรียนที่ดีแก่สังคม

5. ด้านสถาบันการเมือง ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การถ่ายทอดความคิด ความเชื่อ ค่านิยมและอุดมการณ์ทางการเมือง

บรรณานุกรม

จันทร์านุช มหากาญจนะ. (2560). การเมืองเปรียบเทียบ. พระนครศรีอยุธยา : โรงพิมพ์รัตนไตร.

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. 2531. รัฐศาสตร์เชิงประจักษ์. กรุงเทพมหานคร : ธนวิซซ์การพิมพ์.

สุรพล นิติไกรพจน์. 2548. รวมกฎหมายปกครอง. กรุงเทพมหานคร : ประกายพริก.

Yamane Taro. (1967). *Statistics: An Introductory Analysis*. New York: Harpen and Row.